

בונות

העיתון הכלכלי של הציבור החרדי

הישג:
ימי מחלה גם
לילדי אברכים
/ עמוד 3

שערי מטבעות

יום ג', כ"ד בתמוז תשע"ז 18/7/17

דולר ארה"ב « 3.5650

אירו « 4.1178

לירה שטרלינג « 4.6450

יין יפני « 3.1777

פרנק שוויצרי « 3.7326

בס"ד יום רביעי כ"ה בתמוז תשע"ז 19/7/17 • כלכלה • נתח שוק • נדל"ן • פרסום • שווקים • צרכנות • מחשבים • רכב • לוח • קו עיתונות

החרדים שמחים בחלקם

כך תינצלו מהטעיית המחירים בענף התיירות
/ עמוד 3

אכיפה פיננסית: קנסות בסך 548,000 ש"ח
/ עמוד 4

צרכנות
עמודים
6-7

מחקר חדש מעלה נתונים מפתיעים: הציבור החרדי שבע רצון הרבה יותר ממגזרים אחרים, למרות העובדה ששביעות רצון נגזרת ממדד כלכלי, ובו הציבור החרדי אינו ממוקם גבוה • בניגוד למגזרים אחרים, גם בעלי הכנסה נמוכה מדווחים על שביעות רצון גבוהה • הסיבה: חיבור רוחני ולימוד תורה • כך מתמודדות המשפחות החרדיות: תרומות, סיוע

קהילתי והפחתת צריכה / עמ' 2

ד"ר חיים זיכרמן

לעולם התורה חוקים משלו

אברהם יוסטמן, סמנכ"ל ק.מ.ח.

דרוש מהלך אקטיבי

פינת השו"ת
עו"ד נועם קוריס

« פורסם בתקשורת שחברה או בנק יחזירו לחברי הקבוצה בתביעה הייצוגית סכומי כסף, איך אוכל לדעת אם גם אני זכאי להחזר? האם עלי לבקש להצטרף לתביעה? »

/ עמ' 4

סוף עידן הפקס

מכשיר הפקס משמש כיום רק משרדי ממשלה המחויבים לנורמות ישנות • האבסורד: שליחת פקס מובילה לחשבון המייל, אך במשרדים דורשים עדיין מאזרחים לשלוח טפסים דרך המכשיר המיושן / עמ' 3

בונה? / משפץ?

אדריכל ומפקח בנייה ילווה אותך החל משלב התכנון ועד הביצוע בפועל, כולל הדרכה מקצועית בכל שלב!

050-4142732

קולהעיר

דרוש
איש
מכירות

נסיון במכירות - חובה
אסרטיביות, יוזמה, יכולת מכירה
כושר ביטוי מצוין
עבודה בסביבה נעימה ומתחשבת
משרה מלאה

קו עיתונות

רשת השבועונים המקומית המובילה והגדולה בציבור החרדי

קו"ח לפקס: 03-5796645
למייל: yakov@kav-itonut.co.il

החרדים שמחים בחלקם

מסיבת חנוכה במוסדות 'כאייל תערוג'. צילום: אילוסטרציה

מחקר חדש מעלה נתונים מפתיעים: הציבור החרדי שבע רצון הרבה יותר ממגזרים אחרים, למרות העובדה כי שביעות רצון נגזרת ממדד כלכלי, ובו הציבור החרדי אינו ממוקם גבוה • בניגוד למגזרים אחרים, גם בעלי הכנסה נמוכה מדווחים על שביעות רצון גבוהה • הסיבה: חיבור רוחני ולימוד תורה • וכך מתמודדות המשפחות החרדיות: תרומות, סיוע קהילתי והפחתת צריכה

על פחות מ-50% ביחס למגזרים אחרים. ובמספרים: 3,215 שקל בלבד בחודש, לעומת 6,415 שקל בקרב הלא חרדים. "הם בוחרים בעוני כדרך חיים המעניקה להם יתרונות חברתיים ומעמד גבוה יותר בחברה, והחברה החרדית מצדה מספקת פתרונות פנימיים להקלת ההתמודדות עם מיעוט הכנסות", סיכמו החוקרים.

לעולם התורה חוקים משלו ד"ר חיים זיכרמן

כשאני מזדמן לשיבות שונות במשרדי הממשלה, אני מופתע לא פעם מחוסר ההיכרות של קובעי המדיניות עם האוכלוסייה החרדית. את הנתונים הם מכירים מצוין, כמה עובדים וכמה לומדים, וכמה זה עולה ומה יקרה כאן בעוד עשור אחד או שניים. אבל הם לא מצליחים לפרש כראוי את הנתונים.

זר שלא גדל בעולם התורה, שלא ינק זאת מרחם אמו, לא יבין מדוע החרדים עניים ובכל זאת מובילים את מדד האושר בישראל, או כיצד ניתן להסביר את תוחלת החיים בעיר בני ברק, שהינה מהגבוהות בארץ, אל מול חוסר ההשקעה של החרדים בספורט ובטיפול הגוף.

זר לא יבין, משום שהחברה החרדית שונה מכל מודל חברתי אחר בעולם. בעולם המערבי, החומרי והקפיטליסטי, אין עוד חברה מאורגנת בעולם המערבי והדוגלת בעוני מבחירה. חברה המקדשת במאה העשרים ואחת את האידיאל של "איזהו עשיר השמח בחלקו".

בשנים האחרונות התפרסם מחקר הקובע נחרצות כי כספי הגמ"חים מגיעים מהלבנת הון של אנשי עסקים חרדים. זו כמובן פרשנות מעוותת של מציאות שונה לחלוטין. אך זר לא יכול להבין משמעותם של מעשר כספים וערבות הדדית בתוך הקהילה. הניסיון לפרש את הנתונים החרדיים במשקפיים מערביים, מוביל לעיוות המציאות.

הבנה נכונה של העולם החרדי, הינה תנאי הכרחי לקבלת החלטות הנוגעות לאוכלוסייה זו. לעומת זאת, פרשנות מוטעית עלולה להוביל להחלטות שגויות ולהתנצחות מיותרות. כך למשל ביטול חוק טל על ידי בג"ץ לפני חמש שנים, נבע מפרשנות לא נכונה של תפיסת המציאות החרדית. התוצאה בהתאם: הקרע גדל, ההשתלבות קטנה.

תנאי לקבלת החלטות אם כן, אינו רק איסוף הנתונים, אלא אף פרשנות נכונה שלהם. קיומו של מכון מחקר חרדי, היודע לשלב בין איסוף הנתונים, פרשנותם והצגתם הנכונה, הוא צו השעה.

הכותב הוא מנהל אקדמי של הקמפוסים החרדיים, הקריה האקדמית אונו

ההכנסה החודשית הממוצעת של משק בית חרדי הנמצא מתחת לקו העוני נמוכה ב-400-600 שקל מזו של משק בית יהודי, שאינו חרדי, הנמצא מתחת לקו העוני, מסכמים החוקרים.

ההסבר לנתונים הנמוכים הוא לא סוד. מרבית הנשים במשפחות החרדיות לוקחות על עצמן את עול פרנסת הבית בכדי לאפשר לאב המשפחה לשקוד על תלמודו. משפחות אלו בוחרות בדרך חיים זאת ומודעות להשלכותיה. החוקרים מנתחים זאת במשוואת מספר המפרנסים בבית ומצבה של המשפחה הנגזר מכך, לטענתם. לרביהם, "קיומו של מפרנס אחד במשק בית חרדי מקטין את יחס ההסתברות פי 2.5, וקיומם של שני מפרנסים ויותר מקטין את יחס ההסתברות פי 11.6, בהשוואה למשק בית חרדי ללא מפרנסים. מאחר שבמשק בית חרדי יש מיעוט מפרנסים, גורם זה משפיע מאוד על שיעורי העוני בחברה החרדית".

הנתון המפתיע ביותר במחקר, הוא זה הקובע כי למרות שמרבית הציבור החרדי נמצא מתחת לקו העוני, הרי שמדד שביעות הרצון הוא ללא פרופורציה. "בפילוח לפי גובה ההכנסה לנפש של משק הבית", אומרים החוקרים. "עולה כי שביעות הרצון מהחיים בקרב החרדים אינה משתנה בהתאם לרמת ההכנסות, בשונה מהקשר הקיים בין רמת ההכנסה ושביעות הרצון מהחיים באוכלוסייה היהודית שאינה חרדית, וביתר שאת באוכלוסייה הערבית. ממצא זה מחדד את ההבדלים בין תפיסת העוני בחברה החרדית ובין התפיסה בחברה הכללית, שבה על פי רוב אין בחירה רצונית בעוני וברמת חיים חומרית נמוכה".

מעיון בפרטים, עולה כי מדד שביעות הרצון, אינו קשור כלל לרמת השכר. כך לדוגמה, המדד יעמוד על 96% בכל רמת הכנסה של המשפחה חרדית. ממשכורת של 2000 ש"ח בחודש ועד ל-4000. יצוין כי במגזרים אחרים, הפער משפיע משמעותית על מדד שביעות הרצון. במשפחות ערביות שאינן חרדיות, שביעות הרצון במשכורת של עד 2,000 שקל, עמדה על 78% בלבד בחברה הערבית, ו-87% בחברה הלא חרדית. "החברה החרדית מגשרת על ההכנסה הנמוכה בכמה דרכים, והעיקריות הן הכנסה נוספת מתשלומי העברה, סיוע הרדי וקהילתי וצמצום הוצאות על תצרוכת", מסבירים החוקרים.

נתון זה מתבסס בין היתר על מספר התורמים הגבוה לאין שיעור בחברה החרדית. לפי הנתונים המדויקים, מספר התורמים עומד על 70.5% לעומת 29% בלבד בקרב יהודים לא חרדים. גם בסכום התרומה הממוצע קיים פער לא קטן: 251 שקל בקרב הלא חרדים לעומת 471 שקל בממוצע לחרדים. ולא רק שביעות הרצון היא ללא פרופורציה בציבור החרדי, אלא גם תוחלת החיים. המגזר החרדי עומד בניגוד לסטטיסטיקה הרווחת לפיה, בעלי מעמד כלכלי נמוך, הינם בעלי תוחלת חיים נמוכה. בריכוזים חרדים, שרובם בעלי מעמד נמוך, נרשמה תוחלת חיים גבוהה במיוחד. ההסבר לכך הוא פשוט, והובא בתחקיר שנערך בכלי תקשורת מרכזי: אמונה רוחנית משפיעה דה-פקטו על תוחלת החיים. כאשר מוסיפים לכך את המעטפת הקהילתית בציבור החרדי, מקבלים מתכון בטוח לחיים ארוכים, וכהגדרת החוקרים, הקהילתיות "מפחיתה מתח נפשי".

כלי נוסף המאפשר לחרדים להתמודד עם הנתונים, הוא הפחתת הצריכה לאין שיעור ביחס למגזרים אחרים. כך לדוגמה, בשנת 2015, ההוצאה לנפש בחברה החרדית עמדה

יעקב אמסלם

«חז"ל אומרים: איזהו עשיר, השמח בחלקו, ונראה כי מי שמיישם את המימרה הזו ביתר שאת, הוא ללא ספק הציבור החרדי. מחקר חדש מגלה כי הציבור החרדי הוא העני ביותר מכלל המגזרים, אך עם זאת הוא גם השמח ביותר. בכדי להבין את הנתון המפתיע, יש להביט בנתונים: שיעור העוני במדינת ישראל הוא 21.7% מקרב האוכלוסייה ואילו בציבור החרדי הוא לא פחות מ-52.4%, עלייה משמעותית מתחילת המילניום, אז עמד שיעור העוני בחברה החרדית על כ-40%. במחקר שערכו החוקרים ניצה קלינר קסיר ואסף צחור שי מהמכון החרדי, הם מגלים פער גם בגובה השכר של משפחות הנמצאות מתחת לקו העוני. כלומר, משפחה חרדית הנמצאת מתחת לקו העוני, תרוויח פחות כסף ממשפחה שאינה חרדית ונמצאת מתחת לקו העוני. הפער עומד על למעלה מ-6% לטובת המשפחה שאינה חרדית. "משמעות הפער היא כי

דרוש מהלך אקטיבי אברהם יוסטמן, סמנכ"ל ק.מ.ח

גם אם נצא מנקודת הנחה, שהציבור החרדי יודע להסתפק במועט ולהיות שבע רצון מהישגים רוחניים למרות חסרונם של אלו הגשמיים, עדיין קיים חוסר הסתברות סטטיסטי בין מספר היוצאים לשוק העבודה מציבור זה, הנמצא במגמת עליה מתמדת וחצה בשנה שעברה את רף 50 האחוזים, לבין נתון העוני, שרק הולך ומחריף.

נתון העוני שנחשף, מאושש את הטענות בדבר הצורך לשנות את המאמץ מול שוק התעסוקה מ'פניסה לתעסוקה' לתעסוקה מ'פניסה'. כל עוד, אברך חרדי שנאלץ לצאת ולהתפרנס, יגלה כי במבחן השורה התחתונה בבנק, אין הבדל מהותי בין הסך הכול אליו הצליח להגיע בימים בהם נשען על מלגות קצבאות והנחות, לבין סך ההכנסה המשפחתית מהעבודה החדשה שלו. קיימת בעיה.

הפתרון נעוץ בראשיתו במהלך אקטיבי מערכתי שבמרכזו עידוד מעסיקים לקליטה איכותית של עובדים מאוכלוסיות בהן שיעור התעסוקה נמוך באמצעות הטבות ייעודיות ואטרקטיביות, כמו גם עידוד באמצעות מתן סובסידיה ותנאים מועדפים להקמת מפעלים בריכוזים חרדיים (כגון ערי הלוויין החרדים) שיאפשרו פרנסה בכבוד בסמיכות גיאוגרפית. ובהמשך, חיזוק משמעותי של ההכשרה המקצועית המהווה שער כניסה מעולה לעולם התעסוקה.

חשוב לזכור שכל פעולה להעצמה כלכלית של הפרט, תסייע להגדיל גם את הרווחה החברתית-מצרפית של כלל הציבור החרדי, ותאפשר חיזוק משמעותי לא רק של התרומות ואמצעי הסיוע הפנימיים, אלא גם של איכות ומגוון השירותים לקהילה כולה.